

65 rum venenata semina inter ipsos primarios rectores-
que iacitat, superbie ac avaricie ignita tela parat in-
tantum, ut Zuentepulc, qui erat nepos principis vel
regis religiosi, qui institutor et rector tocius Christiani-
tatis seu religionis benignus extiterat, ipsam avuncu-
70 lum suam insidiis appetitum regno pelleret, visu pri-
varet vitamque eius veneno conaretur auferre. Sed
hausto ille pestifero potu, protegente se divina gracia,
nil adversi patitur.

Delinc Zuentepulc tyrannide suscepta, fastu arro-
75 gancie inflammatus, cum sibi militantibus sodalibus
pontificis Metudii predicacionem mellifluam quasi
respuit monitaque sacratissima non pleniter recepit,
verum membra sua, scilicet plebem populumque
suum, partim Christo, partim dyabolo servire exhi-
80 buit. Quapropter a pontifice beate memorie supra
notato pagus eius cum habitantibus incolis anathe-
mate percussa cum sulcis suis et fructibus diversis cla-
dibus attrita usque in hodiernum diem deflet. Data est fr 18, 16
enim in direpcionem et captivitatem et predam et deri-
85 sum et desolacionem et in sibilum universe carni gra-
dienti per eam, quoniam non est societas luci ad teneb-
ras nec convencio Christi cum Belial. Quorum exempla 2 c 6, 14-15
nos quoque videntur respicere, qui eisdem passibus
conamur incedere, quoniam qui domum vicini sui
90 conspicit concremari, suspectus debet esse de sua.

(2.)

21 At vero Sclavi Boemi, ipso sub Arcuro positi, cultibus
ydolatrie dediti, velut equus infrenis sine lege, sine
ullo principe vel rectore vel urbe, uti bruta animalia
sparsim vagantes, terram solam incolabant. Tandem
5 pestilencie cladibus attriti, quandam phitonissam, ut

metá mezi samy vladáře a náčelníky a ohnivě střely
pýchy a lakoty chystá, až Svatopluk, jenž byl syno-
vec toho slavného vládce nebo krále, který se stal
dobrotivým zakladatelem a vůdcem všeho křesťan-
ství a náboženství, vlastního svého stýče úkladně
přepadl, s trůnu ho svrhl, oslepl a pokusil se ho jedem
o život připraviti. Ačkoliv však tento vypil smrti-
nosný nápoj, přece chráněn jsa boží milostí, neutrpěl
žádné škody.

Potom Svatopluk, když se násilím zmocnil vlády,
v záchvatu pýchy a zpupnosti společně se svou dvor-
skou družinou takřka pohrdl jako med plynoucím
kázáním biskupa Metoděje a na jeho přesvatá napo-
mínání plně nedbal, nýbrž dovolil svým údům, to
jest lidu a národu svému, zčásti Kristu a zčásti dáblu
sloužiti. Proto byla jeho krajina a země i s lidmi ji
obývajícimi od svrchu uvedeného biskupa blahosla-
vené paměti dána do klatby a zkrusena na svých polích
a plodinách rozličnými pohromami, takže až do
dnešního dne proto úpl. Neboť byla dána v plen
a zajeti, v kořist a posměch, v spušnění a potupu všeli-
kému tělu chodícímu po ní, poněvadž není obcování
světa s temnotami, ani smrtu mezi Kristem a Belial-
lem. A tyto příklady vztahují se patrně i na nás,
kteří se pokoušíme v týchž stopách kráčeti, poněvadž
ten, kdo spatří hořeti dům souseda svého, musí mítí
starost o svůj vlastní.

2.

Ale Slované čeští, usazení pod samým Arkturem
a oddaní uctívání model, žili jako kůň neovládaný
uzdou, bez zákona, bez knížete nebo vládce a bez
města, potulující se roztroušené jako nerozumná zvířá-
ta, toliko šířý kraj obývali. Konečně když byli po-

fama fertur, adeunt, postulantes spiritum consilii re-
sponsumque divinationis. Quo accepto civitatem sta-
tuunt, nomenque imponunt Pragam. Post hinc invento
quodam sagacissimo atque prudentissimo viro, cui
10 tantum agriculture officium erat, responsione phito-
nissæ principem seu gubernatorem sibi statuunt, voci-
tatum cognomine Premisl, iuncta ei in matrimonio
supramemorata phitonissa virgine.

Sicque a clade et multiplici peste tandem eruti, dehinc
15 a supra memorato principe ex sobole eius rectores seu
duces preposuere sibi, servientes demoniorum simula-
cris et prophanis sacrificiorum ritibus bachantes, do-
nec ad extremum dominatus eiusdem regni pervenit
ad unum ex eisdem principibus ortum, vocitatum
20 Borivoi.

Hic cum excellentissime forme et egregie iuventutis
flore nitesceret, quodam tempore negotii sui populi-
que sibi commissi causa ducem suum vel regem Zuen-
tepule Moraviae adiit, a quo benigne suscipitur et ad
25 convivium pariter cum reliquis adsciscitur. Verum
sessionis ei locus inter Christocolas minime conceditur,
sed ritu paganorum ante mensam pavimento iubetur
insidere. Cuius presul Metudius iniurie condolens,
fertur dixisse ad eum: Ve, inquit, quod tu talis tantus-
30 que haut erubescis a principibus repelli sedibus,
cum et ipse in fascibus ducatum obtineas, sed magis
cupias ob nefandam ydolorum culturam cum subulcis
humotenus incubare. At ille: Quid, inquit, ob huius-
cemodi rem pericli pacior vel quid boni michi con-
35 feret Christianitatis ritus? Si, inquit presul Metudius,
abrenunciaveris ydolis et inhabitantibus in eis demo-
nibus, dominus dominorum tuorum efficietis, cuncti-
que hostes tui subiciuntur dicioni tue et progenies tua
cottidie augmentabitur velut fluvius maximus, in quo
40 diversorum confluent fluenta rivulorum. Et si, inquit

střízeni zhoubným morem, obrátili se, jak pověst vy-
pravuje, k nějaké hadačce se žádostí o dobrou radu
a o věstecký výrok. A když její obdrželi, založili hrad
a dali mu jméno Praha. Potom nalezše nějakého velmi
prozřavého a důmyslného muže, jenž se jenom orbou
zabýval, jménem Přemysla, ustanovili si ho podle
výroku hadaččina knížetem nebo vladářem, dříve
mu za manželku svrchu řečenou pannu hadačku.

A když byli takto konečně vysvobozeni z rozličných
ran morových, stavěli si v čelo po svrchu řečeném
knížeti vladáře neboli vévody z jeho potomstva, slou-
žice modlám a bůžkům a bujně slavíce oběti podle
pohanských obyčejů, až nakonec vládá nad tou zemí
případla jednomu z rodu těchto knížat, jménem
Bořivojovi.

Skvěle se květem vynikající krásy a mladistvé síly,
navštívil tento jednoho času v nějaké záležitosti své
a lidu sobě svěřeného svého vévodu nebo krále Svato-
pluka na Moravě a byl od něho laskavě přijat a po-
zván společně s ostatními na hostinu. Ale nebylo mu
dovoleno usednouti mezi křesťany, nýbrž byl vyzván,
aby se posadil po způsobu pohanů před stolem na
podlahu. A tu prý mu řekl biskup Metoděj, jenmuž
bylo lito jeho ponížení: „Jaká bédá, ty, muž tak
vynikající, a nestydiš se, žeš vyhoštěn ze sedadel kní-
žecích, ačkoli sám také vévodskou moc a hodnost
máš, ale raději chceš pro hanebnou modloslužbu
s pasáky sviní na zemi seděti.“ On pak řekl: „V jaké
nebezpečenství bych se vydal pro tuto věc, nebo co
dobrého by mi přineslo náboženství křesťanské?“
„Jestliže se zřekneš model a zlych duchů v nich
sídlících,“ pravil biskup Metoděj, „staneš se pánem
pánů svých a všichni nepřátelé tvoji budou potrobeni
moci tvé a potomstvo tvé každodenně vzrůstatí, bude
jako převeliká řeka, do níž se vlévají proudy rozlič-